

Zápis průběhu obhajoby disertační práce

Studentka: MUDr., Mgr. Kristýna Drozdová

Studijní program: Psychologie

Studijní obor: Klinická psychologie

Název práce: „Ekologická validita testů exekutivních funkcí u pacientů se schizofrenií“

Jazyk práce: čeština

Jazyk obhajoby: čeština

Školitel: doc. PhDr. Petr Kulišťák, Ph.D.

Oponenti: doc. PhDr. Lenka Krámská, Ph.D.
doc. PhDr. MUDr. Mgr. Radvan Bahbouh, Ph.D.

Datum obhajoby: 27. 4. 2017

Místo obhajoby: UK FF, Celetná 20, Praha 1, místnost č. 338

Předseda komise: prof. PhDr. Jiří Šípek, CSc., Ph.D.

13:37 Předseda komise prof. PhDr. Jiří Šípek, CSc., Ph.D. zahájil obhajobu, představil sebe a přítomné členy komise a přítomné oponenty. Přítomným pak představil studenta.

13:40 Školitel seznámil přítomné stručně se svým hodnocením studentova studia a jeho disertační práce, které uvedl ve svém písemném vyjádření. Studentka dle hodnocení školitele splnila veškeré povinnosti doktorského studia, její účast na odborných konferencích a kongresech byla rozsáhlá, stejně tak činnost publikační. Zjevná je vědecká a odborná vyspělost studentky. Předkládanou práci školitel hodnotí jako promyšleně strukturovanou, dobře metodologicky uchopenou i statisticky zpracovanou, rozsáhlá diskuze završuje čtivý text, výsledky výzkumu se odrazí v odborné práci studentky a bude hodnotná i pro kolegy v psychologicko-psychiatrické praxi. Návrh klasifikace je „prospěla“.

13:46 Studentka seznámila přítomné s tezemi své disertační práce. Sdělila zejména, že její práce vychází z vlastní praxe na oddělení psychotických a afektivních poruch v nemocnici

v Havlíčkově Brodě, kde byla také sbírána data pro disertaci. Studentka představila základní strukturu teoretické i empirické části práce. Nastínila problematiku ekologické validity, exekutivních funkcí a sociálního fungování. Uvedla základní výzkumné cíle a otázky disertační práce (Ověřování, zda míry exekutivních funkcí statisticky významně souvisí s mírami funkčních schopností; Ověřování, zda a nakolik negativní příznaky zkoumaného duševního onemocnění významně souvisí s mírami funkčních schopností). Následně představila design výzkumu s důrazem na výzkumný soubor (N=77 osob) a použité výzkumné metody (testy exekutivních funkcí, škály popisující chování v běžných denních situacích, škálu osobního a sociálního fungování, nově vytvořenou klinickou škálu, Interview pro hodnocení vhladu a sebeposuzovací škála sociálního fungování). Stručně prezentovala výzkumné výsledky.

14:01 předseda komise seznámil přítomné s posudkem nepřítomné (omluvené) oponentky doc. PhDr. Lenky Krámské, Ph.D. V závěru posudku zaznělo, že předložená práce vyhovuje všem požadavkům a oponentka ji doporučuje k obhajobě. V posudky byly studentce položeny tyto otázky: Jak si autorka práce vysvětluje souvislost mezi kategoriální verbální fluencí a klinickými škálami vč. metody PSP? Lze zkoumanou metodu považovat za test exekutivních funkcí? Jaké další testy by byly vhodnější? Má opodstatnění administrovat baterie testů exekutivních funkcí a tím vystavovat pacienta jisté zátěži vyšetření?

14:07 dále předseda seznámil komisi s posudkem nepřítomného (omluveného) oponenta doc. PhDr. MUDr. Mgr. Radvana Bahbouha, Ph.D. Oponent disertaci shledal jako zcela vyhovující a doporučil ji k obhajobě.

14:11 Studentka reagovala na vyjádření školitele, na posudky oponentů a jejich položené otázky. V reakci na otázky oponentky doc. PhDr. Lenky Krámské, Ph.D. uvedla, že cílem předkládané práce bylo vzbudit diskuzi, zda je třeba zadávat tak rozsáhlé testové baterie při vyšetření a zatěžovat tím tak pacienty. Testy exekutivních funkcí považuje za zásadní a to zejména pro určení vhodného plánu rehabilitace a ověřování zařazení pacienta zpět do běžného života. Navrhuje zařadit škálu/y sociálního fungování do testové baterie, protože jasně odrážejí schopnosti pacienta a umožňují stanovit plán rehabilitace.

14:14 Školitel i předseda (zastupující nepřítomné oponenty) se vyjádřili k vystoupení studenta.

14:15 Předseda komise zahájil diskusi.

V následné diskusi vystoupil:

- Doc. PhDr. Jan Smec, CSc. ocenil teoretickou část práce, kde studentka rozvádí otázku ekologické validity. Doc. Smec přichází s polemikou nad vhodností termínu „Ekologická“ validita, doporučuje při případném publikování disertační práce tento název upravit. Vyzdvihuje význam předkládané výzkumné studie v tom, že upozorňuje na aktuální potřebu nové orientace psychologického testování. Dále uvádí, že se nabízí perspektiva využití stávajícího výzkumného souboru ke katamnstickému sledování a šetření, např. po půlročním odstupu (uvádí, že komplikací však může být, že data byla sbírána v průběhu cca 2 let; další nevýhoda je náročnost finanční, časová i personální takového výzkumného projektu), tím by bylo možné odhadnout skutečnou externí validitu zkoumaných metod.
- Studentka reaguje na připomínku k názvu, která je dle jejího názoru relevantní a dodává, že psychologické vyšetření jako jediné může zachytit funkčnost pacienta v běžném životě, jiné metody (magnetická rezonance atp.) nikoliv. Dále sděluje, že exekutivní funkce jsou nejlépe testovatelné v longitudinálním výzkumu, takže připomínka je zcela na místě a ke zvážení.
- PhDr. Markéta Niederlová, Ph.D. klade otázku, zda má studentka zkušenost s testováním exekutivních funkcí i u jiných diagnostických skupin pacientů a zda lze tedy výsledky vztáhnout i na jinou diagnózu.
- Studentka uvádí, že zajímavé by bylo vztáhnout pro dg. skupinu ADHD u dětských pacientů.
- PhDr. Jiří Jakubů, Ph.D. se ptá, jaký je praktický dopad výzkumné studie pro nemocniční oddělení, na kterém studentka působí.
- Studentka vysvětluje, že kliničtí psychologové dříve netestovali kategoriální verbální fluenci na jejich pracovišti a na základě výsledků výzkumu, tak začali činit.
- PhDr. Tamara Hrachovinová, CSc. nejprve oceňuje předkládanou práci a následně reaguje na problematiku zátěže pacientů při vyšetření a pokládá otázku, zda by bylo možné využít počítačové administrace a simulace při testování.
- Studentka sděluje v reakci na dotaz, že dle její praxe pacienti rádi hrají hry ve virtuální realitě, bylo by to proto vhodné.
- doc. PhDr. Petr Kulišťák, Ph.D. dodává, že se vyšetřování kategoriální verbální fluence je v pražských zařízeních běžné, jedná se tedy o rozdíl mezi prací jednotlivých pracovišť.

prof. PhDr. Jiří Šípek, CSc., Ph.D. vyzdvihuje, že trend akcentace zobrazovacích a jiných technických metod, nemůže překonat psychologickou odbornou diagnostickou práci.

14:30 Předseda komise ukončil samotnou obhajobu a komise zahájila neveřejné zasedání o klasifikaci obhajoby disertační práce.

Předseda komise seznámil studenta a přítomné s výsledkem obhajoby: Obhajoba disertační práce byla klasifikována prospěl/a.

Zapisovatel:

PhDr. Kristina Najbrtová

Jméno a podpis předsedy komise:

a člen komise:

PhDr. Markéta Niederlová, Ph.D.